

Dnr 547361
2023-09-20

Jens Fornander
Telefon 026-17 92 32
jens.fornander@gavle.se

Finansrapport tertial 2, 2023

Uppföljning av finanspolicyns riktlinjer och beslut tagna på delegation

Den av Kommunfullmäktige antagna finanspolicyn innehåller riktlinjer för kommunkoncernens tillgångs- och skuldhantering. I finanspolicyn regleras att rapportering ska ske till kommunstyrelsen i samband med delårs- och årsbokslut. Finansrapport tertial 2, 2023 är en återrapportering till kommunstyrelsen av tillgångs- och skuldförvaltningen per 31:e augusti 2023.

Ekonomidirektören m. fl. har bemyndigande att på kommunstyrelsens vägnar besluta om upptagande av lån enligt KS beslut 2022-11-29, Dnr 22KS356. Finansrapporten är en återrapportering av beslut tagna på delegation under tertial 2, 2023.

Finansieringsrisk, jämförelse mot finanspolicy

Finansieringsrisk är risken att inte ha tillgång till det kapital som verksamheten kräver eller att finansieringen endast kan erhållas till ökade kostnader.

Tabell: Genomsnittlig kapitalbindningstid kommunkoncernen

Nyckeltal	Prognos framåt	2023-08-31	2022-12-31	2021-12-31
Ej under 2 år och samtliga lån ska kunna återbetalas inom 15 år	←	2,8 år	2,7 år	2,9 år
Högst 45% av lånestocken får förfalla inom 12 månader	←	24 %	26 %	30 %

Ränterisk, jämförelse mot finanspolicy

Ränterisk är risken att räntorna på marknaden rör sig upp eller ned över tid, vilket medför att räntekostnaderna för verksamheten förändras.

Tabell: Genomsnittlig räntebindningstid kommunkoncernen

Nyckeltal	Prognos framåt	2023-08-31	2022-12-31	2021-12-31
Skall vara 3 år med en tillåten avvikelse på max +/- 12 månader (2 - 4 år)	←	2,8 år	2,6 år	2,8 år
Minst 10% och högst 45% räntejusteras varje 12 månaders period	←	29 %	31 %	33 %

Gävle kommunkoncern ligger rätt enligt finanspolicyn på alla nyckeltal, se ovan. Kapitalbindning och räntebindning ligger stabilt.

Nyckeltal

Tabell: Gävle kommunkoncern, 2023-08-31 (2022-12-31)

	Koncernen
Total låneskuld, mnkr*	7 869 (7 319)
Snitt kapitalbindning, år	2,8 (2,7)
Snitträntebindning, år	2,8 (2,6)
Snittränta	1,48 % (0,74 %)
Kapitalförfall inom 12 månader, %	24 (26)
Ränteförfall inom 12 månader, %	29 (31)

* Låneskulden består av externt upptagna lån i kommunens internbank, samt externt upptagna lån i Gävle Stadshus AB genom internbankens försorg.

Känslighetsanalys

Gävles kommunkoncern påverkas av ränterörelser. Kostnadsökningen på årsbasis vid 1 procentenhets ränteökning, på lån med rörlig ränta och fast ränta som förfaller inom ett år, är 5 mnkr.

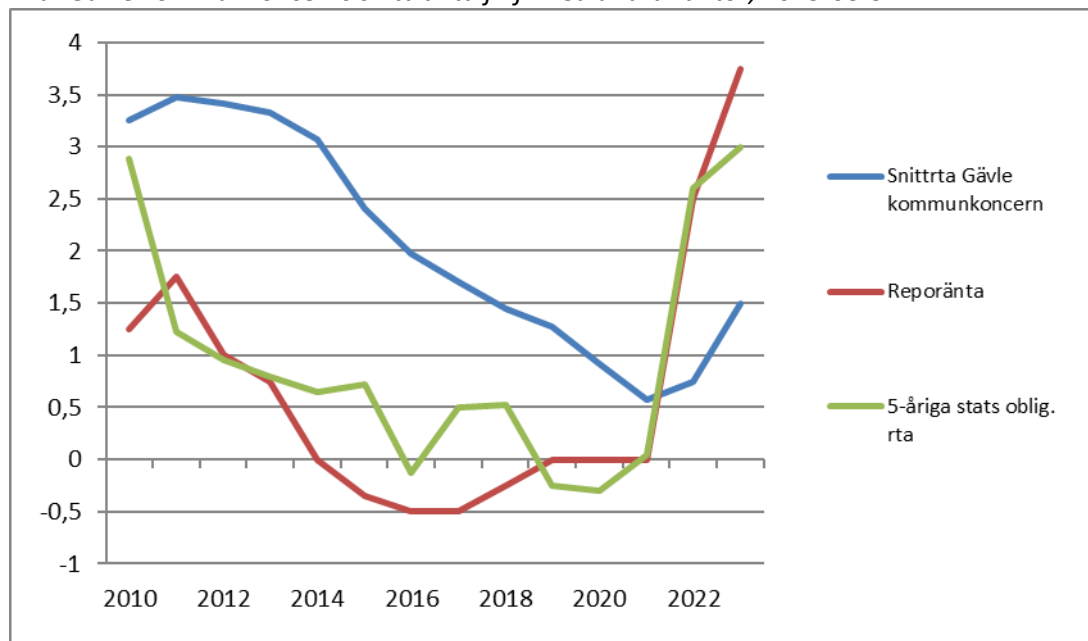
Kommunsektorns skuldförvaltning

– Den snabba ränteuppgången fortsätter för kommunsektorn. Detta blir en allt tyngre kostnad att hantera. Från Q4 2021 till Q2 2023 ökade den genomsnittliga räntan, för **nya** affärer från 0,36 % till 3,73 %. Det är en stor förändring som har en tydlig inverkan på den kommunala ekonomin. Den genomsnittliga räntan för kommunsektorn är för närvarande cirka 2,2 %. Om man jämför kommunsektorns genomsnittliga räntenivå med marknadsräntorna, som närmar sig fyra procent, kan man konstatera att det fortfarande är en bit kvar innan ränteökningen fullt ut fått genomslag i räntekostnader och resultat, detta enligt Erik Törnblom, tillförordnad forskningschef på Kommuninvest.

Kommuninvest publicerar kvartalsvis en rapport, kommunsektorns skuldförvaltning, som summerar kommunsektorns och regionernas låneskuld. I nedanstående tabell jämförs Gävle kommuns skuldportfölj med genomsnittet av Kommuninvests utlåning till offentliga sektorn.

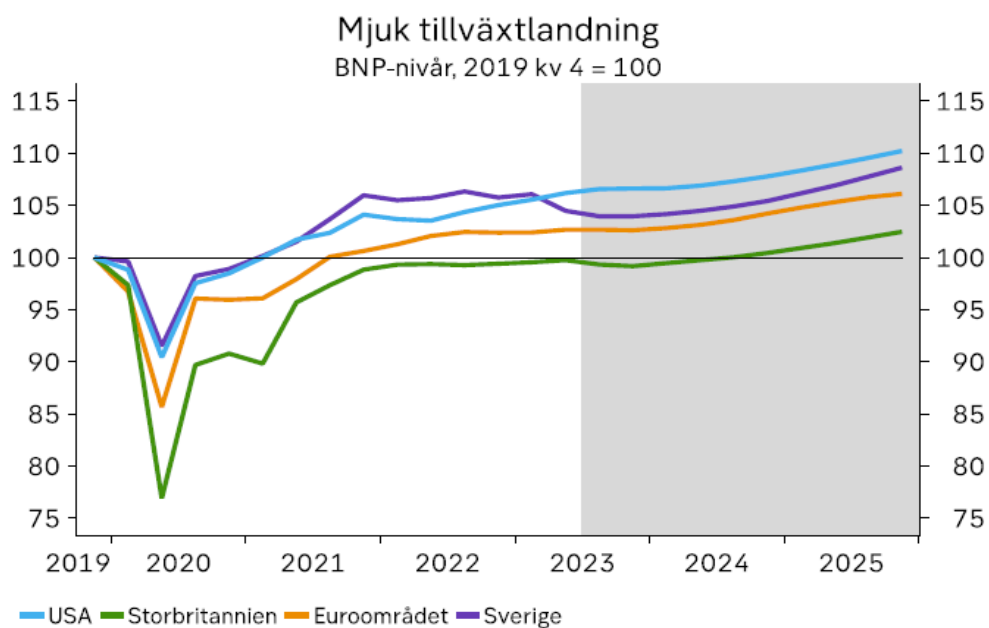
	Gävle kommun	Genomsnitt riket
Kapitalbindning (år)	2,8	2,6
Andel av kapitalet som förfaller inom 12 mån (%)	24	26
Räntebindning (år)	2,8	2,7
Genomsnittsränta (%)	1,5	2,2

Bild: Gävle kommunkoncerns snittränta jmf. med andra räntor, 2023-08-31

Marknadsläge/information

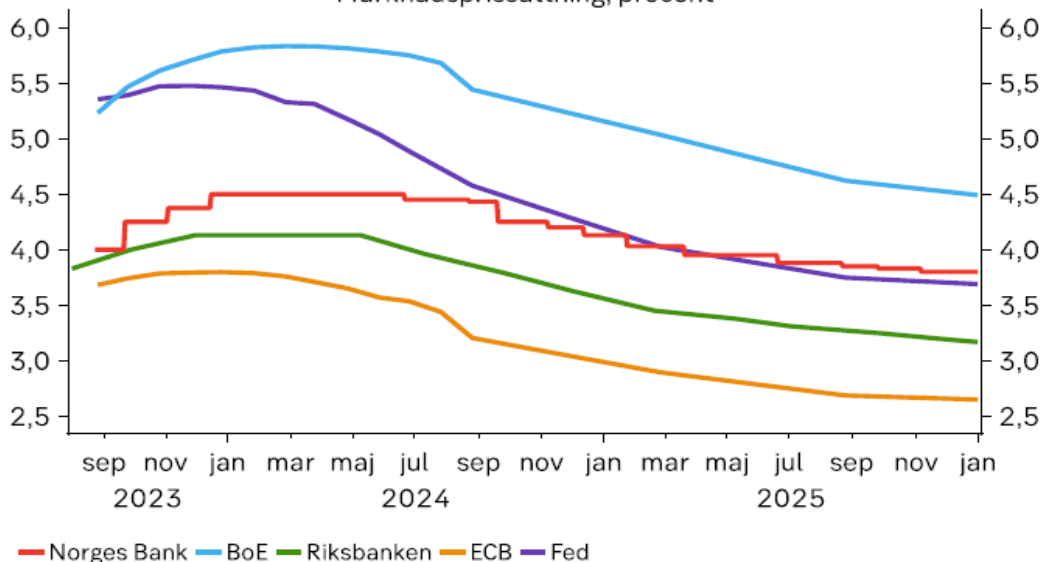
Tillväxten blir syrefattig under 2023 och 2024, men den globala ekonomin landar ändå relativt mjukt när bland andra USA undviker recession. Inflationen är på väg ned och den viktiga frågan för centralbankerna är inte längre hur många räntehöjningar som återstår utan när de första sänkningarna kommer. De ekonomiska utsikterna präglas och tyngs dock även framöver av geopolitisk oro, extremväder, ökade handelshinder och en uppblussande subventionstävling mellan USA och Europa. Utsikterna för Kina har därtill försämrats. Svaga hushåll och ett djupt fall i bostadsbyggandet gör att svensk BNP faller med 1,2 procent i år följt av i stort sett nolltillväxt 2024. Riksbanken pressas av den svaga kronan, men fallande inflation talar för att räntehöjningen i september blir den sista.

Källa: Macrobond, SEB

Räntorna väntas sänkas under 2024

Marknadsprissättning, procent

Källa: Macrobond, SEB

Gävle kommunkoncerns upplåning under 2023, jmf. med KF:s kreditram

Kommunfullmäktige fastställer en kreditram för extern upplåning i koncernen, kommunen och per bolag. Bolagen har totalt 3 507 mnkr kvar att nyttja av kreditramen för 2023. Gävle kommun har ett positivt banksaldo på 32 mnkr (258 mnkr), se sammanställning i tabellen nedan. GFAB bad om 400 mnkr ytterligare i kredit i juni.

Tabell: Gävle kommunkoncern låneöversikt samt nyttjande av kreditram, 2023-08-31

Enhet/Bolag	(mnkr)	Låneskuld (kredit)	Egna-externa lån	Kreditram-2023*	Kvar att nyttja**
Gävle Stadshus AB		-51	-769	900	80
AB Gavlegårdarna		-3 478	-100	4 200	622
Gävle Energi AB koncern		-495		1 100	605
Gävle Hamn AB		-1 198		1 500	302
Gävlefastigheter koncern		-2 342		2 920	578
Gävle Parkeringsservice AB		-188		250	62
Gästrike Vatten AB koncern		-546		1 350	804
Gästrike Räddningstj. Förb.		96		0	96
Gästrike Återvinnare koncern		-68		160	92
Gästrike Ekogas AB		-104		150	46
Ej fördelat				220	220
Summa krediter-bolag		-8 374	-869	12 750	3 507
Gävle kommun		8 406		300	
Extern låneportfölj + Banksaldo					
Summa Bankkonto (Toppkonto)		32			
*Intern checkkredit, beslutad av KF					
extern kredit, Nordea					
** E=D+(B+C)					

Redovisning av skuldportfölj

Finansrådet ansvarar för hanteringen av den externa skuldportföljen, i enlighet med finanspolicyn. Finansrådet har under tertial 2 finansierat ett nytt Grönt lån i den externa skuldportföljen. Inför varje finansiering (upplåning) genomför finansrådet en analys av möjligheten till hållbar upplåning, skuldportföljens sammansättning, förfalloprofil m. m. i relation till finanspolicyn, samt rådande marknadsvillkor. Denna analys ligger sedan till grund för internbankens upplåning.

Bolagens totala belåning ökade med cirka 350 mnkr under tertial 2 vilket medfört att internbanken ökat den externa portföljens upplåningsvolym.

Gävle kommunkoncerns externa upplåning per 2023-08-31, mnkr

Låneskuld (mnkr)	IB, 2022-12-31	Upplåning	Amortering	UB, 2023-08-31	Andel %, Saldo
Kommuninvest	6150	520	320	6350	89,4%
Certifikat total	400	350	0	750	10,6%
Summa "extern portfölj"	6550	870	320	7100	100,0%
GSAB, externa lån med kommunal borgen (KI)	769			769	
ABG, externt pantbrevslån	100			100	
Summa Gävle kommunkoncern	7419	870	320	7969	

Redovisning av upplåning under tertial 2, 2023, mnkr

Finansiering/rullning bef. lån	Kredittid	Kreditinstitut	Ränta	Fast/Rörlig	Belopp
Lån/rullning	8 år	Kommuninvest	3,43%	Fast	300
Summa					300
Nyupplåning	Kredittid	Kreditinstitut	Ränta	Fast/rörlig	Belopp
Cert	3-mån	SHB	3,90%	Rörligt	200
Summa					200

Reverslån (s.k. interna lån), mnkr, internbanken har ej externa lån

Reverslån (mnkr)	IB, 2023-01-02	Upplåning	Amortering	UB, 2023-08-31
Gavlefastigheter AB	835			835
Gävle Energi AB	262		28	234
Bomhus Folketshus	6			6
Brynäs Fastighets AB	96			96
Summa	1 198		28	1 170

Hållbar finansiering

Gävle kommuns internbank fortsätter arbetet att tillsammans med bolagen lämna in ansökningar avseende hållbar finansiering. Under Tertial 2, 2023 upptogs ett nytt hållbart lån på 300 mnkr, genom GFAB:s byggnationer.

Totalt har Gävle kommun 2 385 mnkr i Gröna lån, per 2023-08-31:

- 130 mnkr, AB Gavlegårdarna, Flerbostadshus Sörby backe
- 220 mnkr, Gästrike Ekogas, Biogasanläggning i Forsbacka
- 340 mnkr, Gävle Energi AB, Felixprojekt, fjärrvärmeledning Gävle-Sandviken
- 340 mnkr, AB Gavlegårdarna, Godisfabriken
- 260 mnkr, GFAB och ABG, div projekt.
- 395 mnkr, AB Gavlegårdarna, Bostäder södra Hemlingby
- 400 mnkr, GFAB, Hemlingborg
- 300 mnkr, GFAB, div. projekt

Andel gröna lån

Borgen

Den av Kommunfullmäktige antagna modellen för administrativa avgifter i Gävle kommun, KF beslut 2019-10-29, Dnr 19KS233-2, innehåller riktlinjer för kommunkoncernens hantering av marknadsmässiga borgens- och utlåningsavgifter som stämmer överens med lagstiftning och EU:s statsstödsregler.

Genom EU:s statsstödsregler avses alla insatser av ekonomisk art som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna eller ge en ekonomisk fördel för ett visst företag eller en viss produktion. Dessa regler omfattar inte enbart de kommunala bostadsaktiebolagen, utan innefattar även annan verksamhet som bedrivs av kommunala företag på en konkurrensutsatt marknad.

Från och med 2022-05-01 omfattas även Gavlefastigheter och Gävle Parkeringservice AB av ovanstående metodik. Detta innebär att finansieringskostnaden för dessa två kommunala bolag ökar i enlighet med

den beräkningsmodell av marknadsförhållanden som Fundcurve gör på uppdrag av Gävle kommun.

Justerad borgensmodell

En viktig aspekt med nuvarande modell, vars syfte är att de kommunala bolagens finansiering inte ska vara gynnade prismässigt gentemot privata aktörer, är att den inte värderar kreditrisken korrekt. En modell är per definition inte en korrekt bild av verkligheten, men nuvarande modell bedöms ha en brist avseende kreditrisken för respektive kommunalt bolag. Kreditrisk eller kreditvärdighet är ett bolags sannolikhet att gå in konkurs. Nuvarande modell värderar alla ingående kommunala bolags kreditrisk lika, eftersom alla bolag ägs av Gävle kommun. Då lagstiftningen avser att inte snedvrída konkurrensen bör modellen ta hänsyn till respektive kommunalt bolags kreditrisk utan hänsyn till ägandet. Detta skulle medföra en mer marknadsmässig finansieringskostnad för respektive kommunalt bolag, vilket eftersträvas enligt nuvarande lagstiftning och EU:s statsstödsregler. För tillfället pågår en utredning på ekoavdelningen att ersätta nuvarande modell.

Martin Svaleryd
Ekonomidirektör

Jens Fornander
Controller